

Temadag om naturforvaltning

Værdien af græssende dyr i naturen

Andrea Oddershede

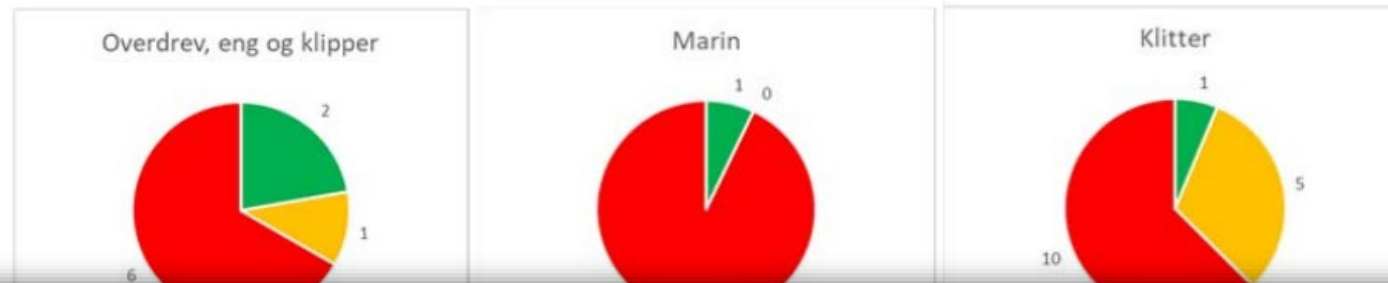
Specialkonsulent, SEGES Natur

SEGES

Promilleafgiftsfonden for landbrug

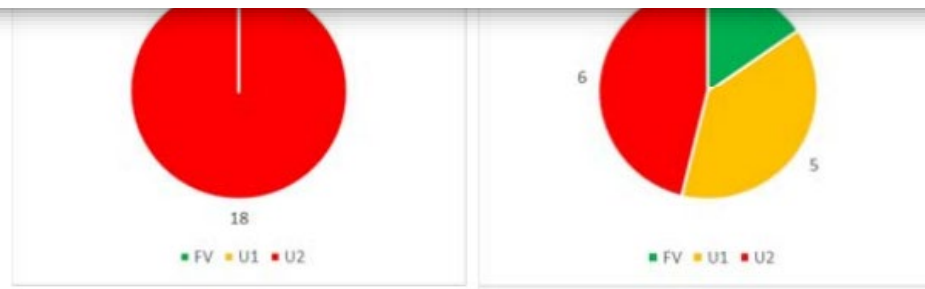
STØTTET AF

Overdrev, eng og klipper

De tre overdrevstyper og tidvis våd eng har stærkt ugunstig bevaringsstatus i begge biogeografiske regioner. Bevaringsstatus for indlandsklipperne er vurderet gunstig om end der er utilstrækkelig viden om deres struktur og funktion. De vigtigste påvirkningsfaktorer for overdrev, eng og indlandsklipper er fravær af græssende dyr (der medfører tilgroning og tab af levesteder for varme- og lyskrævende arter), intensiv sommergræsning, der begrænser blomstring og frøsætning, næringsbelastning, samt afvanding og andre ændringer af naturlig hydrologi (i tidvis våd eng).

Ugunstig bevaringsstatus for naturtyper og arter. Oversigt over Danmarks Artikel 17-rapportering til habitatdirektivet 2019. Notat fra DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi. 6. september 2019.

Landmændene har en enestående mulighed for at bidrage til en bedre natur ved at tilføre manglende funktioner

Guldblomme (hede)

Blåhatjordbi (overdrev)

Skovperlemorsommerfugl
(skovlysninger)

Brushane (strandeng)

Vibefedt (rigkær)

Humlerovbille
(friske kokasser på s-vendte skrænter)

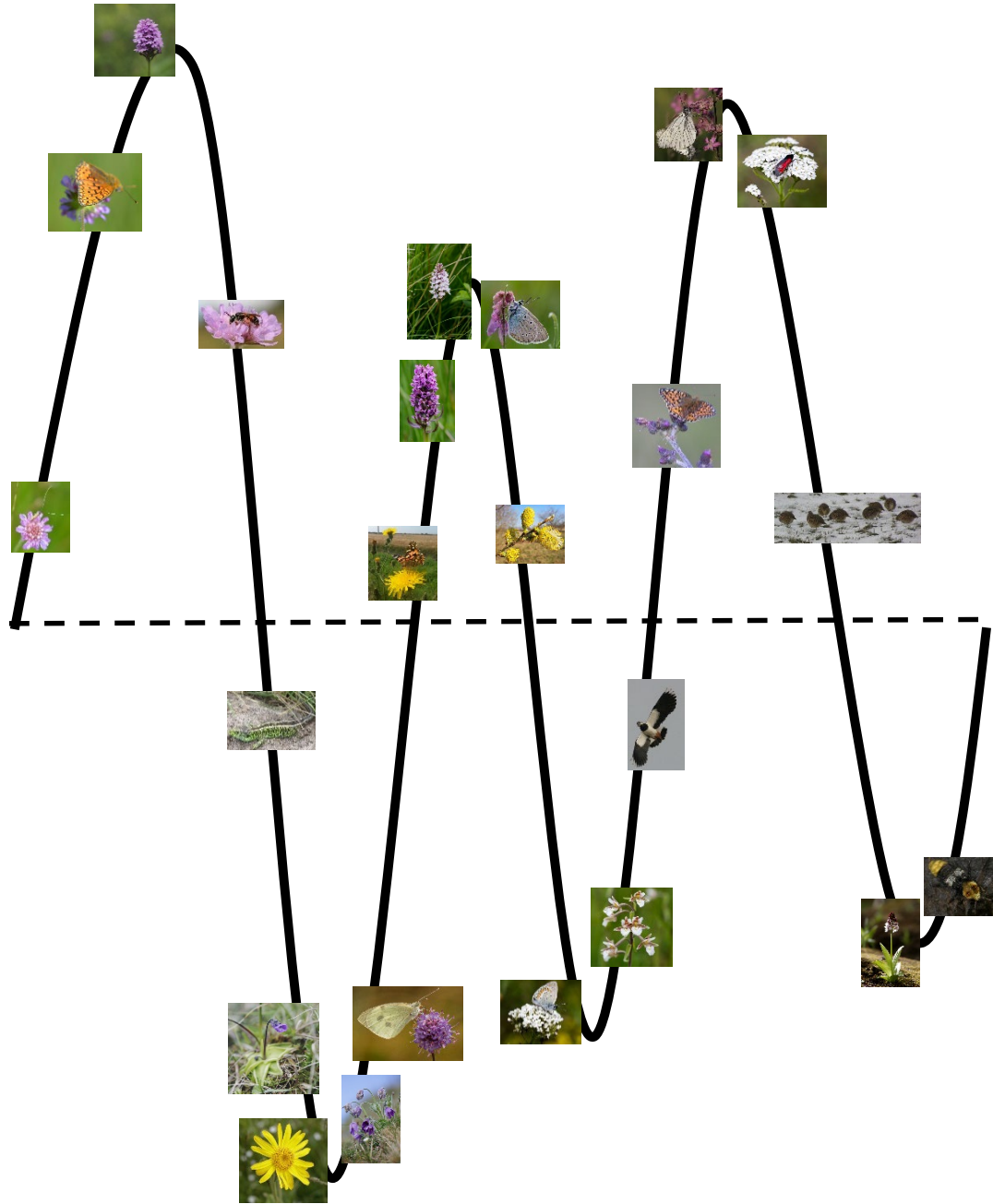
Cinnobervokshat (overdrev)

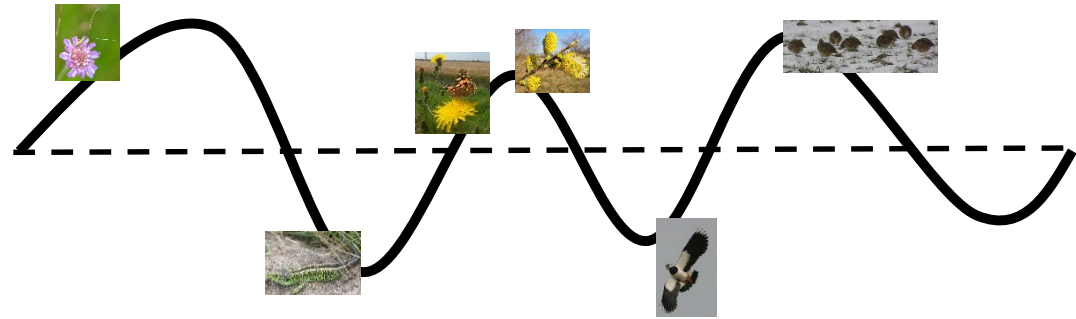
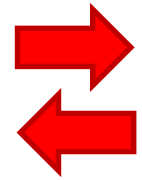
Det handler om at skabe
levesteder gennem variation

+

-

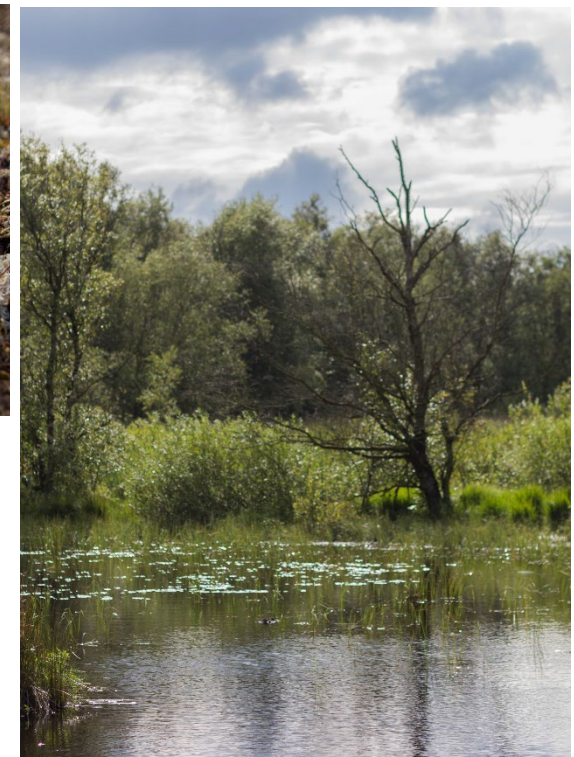

Naturarealer

Landbrugarealer

Hvor godt bidrager vores indsats? **Indikatorer for biodiversitet**

Græsning skaber grundlag for liv igennem flere BLOMSTER

Er du i tvivl om du har det rigtige græsningstryk, så tjek at der er blomstrende blomster på arealet gennem hele vækstsæsonen

OBS Nedbidning om sommeren er katastrofalt for insekterne

Græsning giver plads til nøjsomme LAVE URTER

Græsning øger biodiversiteten igennem FORSTYRRELSER

Græsning øger biodiversiteten igennem FORSTYRRELSE

Fæstier

Bar, sandet jord

Træer og buske - forstyrrelser

Vintergræsning øger tilvalget af træer og buske i føden (Cromsigt et al. 2018).

Andre forstyrrelser

Dødt ved

Foto: Andrea Oddershede og Anne Eskildsen

Lort

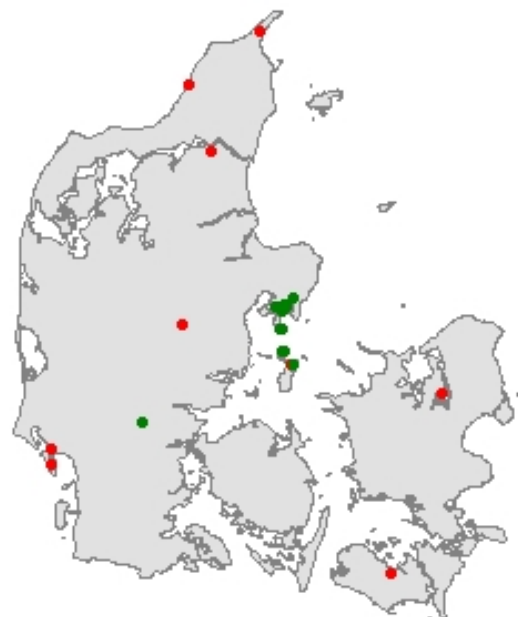
Foto: Camilla Fløjgaard og Naturhistorisk Museum Aarhus

**Forekomst af
Stregmøgbille
1890 - 1971**
Aphodius merdarius

Antal lokaliteter = 25
Genereret 25-5-2016
© Naturbasen ApS

- efter 2006
- før 2006
- før og efter 2006

**Forekomst af
Humlerovbille
1873 - 2016**
Emus hirtus

Antal lokaliteter = 27
Genereret 6-6-2016
© Naturbasen ApS

- efter 2006
- før 2006
- før og efter 2006

Kontinuer tilførsel af lort til arealet

Ådsler

Foto: Københavns Universitet, Andrea Oddershede og Morten D.D. Hansen

Græsning værner om STRUKTURER

A photograph of a brown and white cow in a lush green field. The cow is reaching up with its head tilted back, eating leaves from a tree branch that hangs down from the top of the frame. The background is a dense, out-of-focus green field. The cow has a yellow tag on its ear.

**Ekstensiv helårsgræsning uden
tilskudsfodring som virkemiddel til at
opnå høj biodiversitet**

Foto: Michael Straarup Nielsen

Vintergræsning giver blomsterne
forspring (Olff et al. 1999).

Helårsgræsning – helst uden tilskudsfodring

- Det tætteste vi kan komme et naturligt græsningssystem
- Belægningsgraden er styret af fødetilgængeligheden om vinteren
- Brede fødenicher om vinteren (flere vedplanter bliver spist)
- Gerne samgræsning
- Undgår nedbidning om sommeren
- Bedst på store varierede arealer
- Inkluder gerne vandløb/sø, skov og højtliggende arealer
- Mulighed for skovbryn og parklignende græsningsarealer

Efterlign effekten af
helårsgræsning

Brandmandens lov

1. **BEVARE** værdifulde arealer med høj naturværdi
2. **BESKYTTE** og forbedre arealer med potentielt høj naturværdi
3. **GENOPRETTE** og lave ny natur

Den vigtigste natur at beskytte er den, der er sværest at erstatte!

FORVALTNING FOR DET SJÆLDNE TILGODESER
OGSÅ DET ALMINDELIGE, MEN IKKE OMVENDT!

Vil du vide mere om din natur?

Spørg kommunen

Appen for beskyttet natur

Med telefonen i hånden kan søge informationer om din natur, når du står ude på bedriften. Få et overblik over den beskyttede natur, læse artslister for arealerne, samt undersøge HNV-score.

Miljøportalen

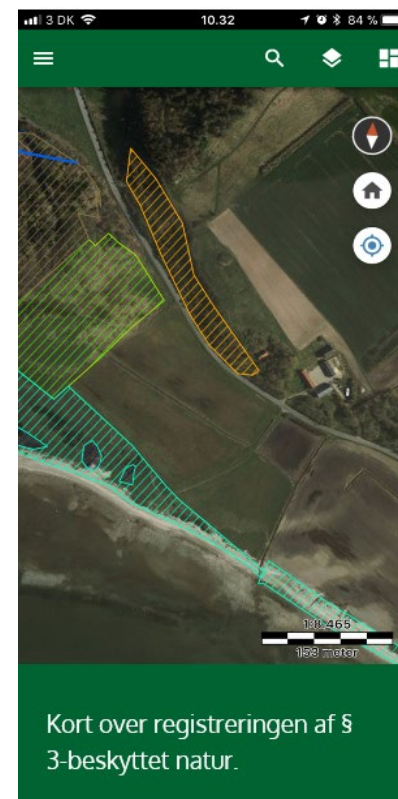
Få et overblik over naturen på din bedrift.

<https://arealinformation.miljoeportal.dk>

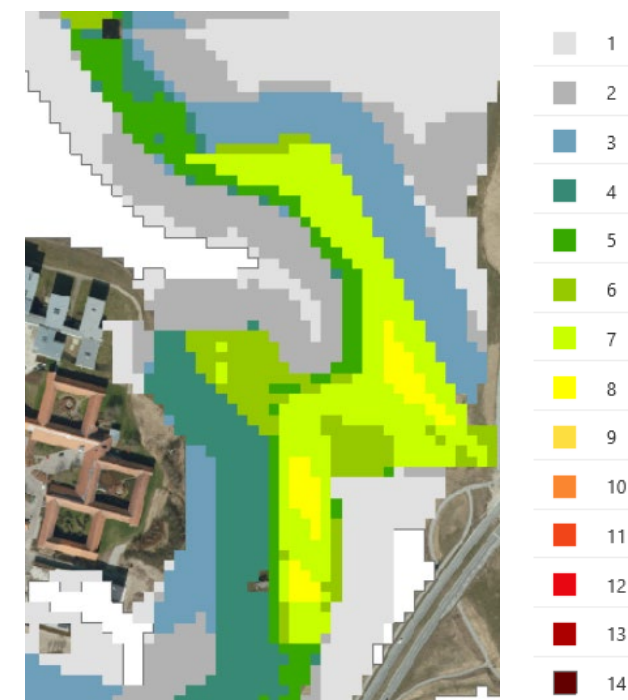
Appen "Beskyttet natur"

Søg info om naturen når du står derude.

HNV-score

High Nature Value (HNV) er en indikator for et areals naturværdi og bruges til at prioritere naturplejeindsatsen. En høj HNV-værdi indikerer høj naturværdi.

Besøg www.seges.dk/natur

MENU SØG

Som Danmarks største arealforvalter spiller landbruget en afgørende rolle for den danske natur. SEGES Natur giver dig vidensbaseret rådgivning, der sikrer et godt samspil mellem landbrug og natur, med fokus på en indsats, der virker.

Videor og podcasts

Faktaark og foldere

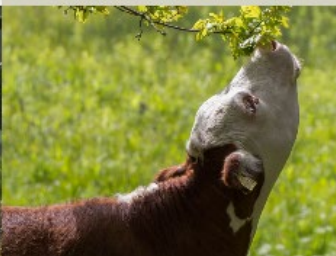
Biodiversitet – hvad er det?

Giv bierne en hånd

Sammen om at hjælpe viben

Fokus på naturen – hvorfor?

Viden

Landmanden

Kommuner

Landbrugsrådgivere

Hvem er vi?

Forside / Fagområder / Natur / Landmanden

LANDMANDEN

Som landmand er du tæt på naturen hver dag. Derfor har du en enestående mulighed for at gøre en stor og vigtig forskel for de mange arter af fugle, planter, insekter og pattedyr, der lever på din bedrift.

De fleste landmænd har et ønske om at hjælpe naturen. Men det kan være svært at få overblik over, hvilke indsatser, der gavner naturen mest. Samtidig kan der opstå bekymringer om, hvorvidt der kan sikres samspil mellem natur og landbrugsproduktion.

For os er det vigtigt, at alle landmænd skal pleje og udvikle deres natur med ro i maven og uden frygt for restriktioner og begrænsninger for produktionen. Derfor har vi fokus på at rådgive dig, så vi i fællesskab finder vejen til det bedst mulige samspil mellem natur, driftspraksis, reguleringsud og økonomi.

Bliv klogere på naturen

Hos SEGES Natur har vi et ønske om at gøre de danske landmænd klogere på naturen. Samtidig ønsker vi at gøre naturpleje til en attraktiv og anerkendt driftsgren. I vores samling af [Faktaark og foldere](#), såvel som i vores [videor og podcasts](#) kan du blive lidt klogere på, hvordan du kan tilgodese naturen på din bedrift.

Foto: Anne Eriksen / ESKILDSEN

Rådgivningsværktøjer

Har du et ønske om at udvikle naturen på din bedrift? Hos SEGES Natur tilbyder vi personlig rådgivning, hvor vi gennemgår din bedrift sammen med dig, og taler om mulighederne. Vi samarbejder med lokale naturrådgivere i Dansk landbrugsrådgivning, så afhængig af hvor i landet, du bor, udføres dit rådgivningsbesøg enten af en lokal naturrådgiver eller en rådgiver fra SEGES.

Du kan læse mere om vores enkelte rådgivningsprodukter nedenfor:

Naturtjek

Med Naturtjek får du et fagligt værktøj, der gør dig i stand til at beskytte, forvalte og etablere natur ud fra bedste faglige viden om hvilke initiativer, der giver den største effekt for natur og biodiversitet.

[Læs mere om Naturtjek](#)

Fokusplan

Fokusplanen er for dig, der forvalter arealer med særligt høj naturværdi. Med udgangspunkt i et enkelt areal eller et samlet område, hjælper vi dig med at lave en kortlægning af eksisterende naturværdier, samt potentialet for udvikling af naturen.

[Læs mere om Fokusplaner](#)

» [Hvad arbejder vi for?](#)

» [Kontakt SEGES Natur](#)